

Mladina mora sodelovati

Mladi ljudje premalo sodelujejo v delavskih svetih in upravnih odborih, premalo pa tudi sodelujejo pri obravnavanju gospodarske problematike podjetij, tarifnih in premijskih pravilnikov, polletnih bilanc itd., da bi mogli delavskim svetom poročati o stališčih in predlogih mladine...

Z uveljavljanjem šolske reforme dobiva tudi naša organizacija nove naloge. Usposobiti mora predstavnike v šolskih odborih, razlagati pomen šolske reforme in aktivno sodelovati pri razrednih in šolskih skupnostih. Na ta način bomo posredno pomagali tudi pionirskim organizacijam.

Poudarek pri notranjem delu organizacije naj bo na vzgoji kadrov in ideološko-političnem delu. Posluševati se moramo različnih seminarjev ter študijskih krožkov, kjer bi obravnavali obvezno gradivo (Program VII. kongresa ZKJ, VI. kongresa LMJ, V. kongresa SZDL) in interesnih krožkov, kjer naj bi se teme prilagodile željam mladine. Prirediti moramo tudi debatne večere, obiskovati predavanja Delavske univerze itd. Z vsem tem bi pripravili mladino za sprejem v ZK in SZDL ter druge politične in družbene organizacije. Mladinske organizacije morajo same predlagati sprejem sposobnih članov v Zvezo komunistov.

Z razvijanjem aktivov mladih zadržnikov, klubov mladih proizvajalcev, se bo mladina uspešno vključevala v delo združenja, aktivno pa bo lahko sodelovala tudi pri reševanju pester problematike v podjetjih... Posebna oblika dela, na katero morajo misliti aktivisti pri sestavljanju programa, so delovne akcije. V prvi vrsti je sodelovanje pri gradnji avtoceste, polzabit pa ne smemo, da mora imeti vsaka vas, šola ali tovarna svoje športno igrišče. V programu dela naj določijo tudi število prostovolj-

Opažamo, da delo mladinskih aktivov v zadnjih letih ni sistematično; love aktualne akcije in se opirajo na navodila višjih vodstev, nimajo pa lastnega programa. Če hočemo, da bo delo aktivov vse leto dobro in organizirano, da bo vsestransko razvito, vzgoji in življenju mladine koristno, je nujno, da si vsak aktiv pripravi program za kontinuirano delo. Predsedniki aktivov naj bi na letnih sestankih v svojih referatih prikazali poleg dejavnosti v preteklem letu tudi naloge mladine v prihodnosti. Pri notranjem delu v organizaciji, pri njenem razvijanju in rasti se LMS kot politično-vzgojna organizacija ne sme zapirati v svoje notranje probleme in naloge, ampak se mora z vsemi silami vključiti v vse družbeno in politično življenje na terenu. Mladina mora sodelovati povsod, pri vseh važnejših akcijah!

nih ur, ki naj jih vsak mladinec prispeva pri prostovoljnih akcijah. Mladino bomo najlaže pritegnili k sodelovanju s tem, da ji bomo omogočili kulturno-prosvetno in športno udeleževanje.

Razen že v tradicionalne oblike kulturnega dela (folklorne skupine, družabne prireditve, pevski zbori, ekskurzije, različne oddaje) je treba mladino usmerjati v prvi vrsti v Svobode in kulturno-umetniška društva. Mladina pa se mora vključiti tudi v telesnovzgojna društva, Počitniško zvezo, taborniško organizacijo itd. Poseben poudarek pa moramo dati organizaciji proslav državnih in mladinskih praznikov.

Sprejem v LMS naj bo čim bolj svečan, da ga bodo mladinci še dolgo pomnili. Mladina marsikje tudi nima primernih prostorov, kjer bi se shajala. Včasih je treba kak primeren prostor le urediti, kar naj bi mladina napravila sama. Organizirali naj bi študijske knjižnice, ki naj bi razpolagale z najnujnejšim gradivom za predavanja.

Občinski komiteji LMS in aktivisti

po vaseh in podjetjih naj pripravijo točne načrte dela. Za ideološko delo so najbolj primerni zimski meseci, kulturno-prosvetno in

NK »Kočevje« se zahvaljuje

Uspešno zaključena bilanca prošlave, ki je bila 31. julija 1960 v Slovenski vasi, bo omogočila NK »Kočevje«, da bo lahko uspešno nadaljevalo delo.

Le zaradi tesnega sodelovanja, nesebične pomoči in popolnega razumevanja vseh političnih in družbenih činiteljev je za nami pomembna zmaga.

Naj se to veliko navdušenje izkaže pri vseh članih NK »Kočevje« v prihodnjih dneh, ko bo potrebno dokončati prostovoljno začeto delo na pomožnem igrišču, ko bo potrebno vztrajno in neumorno na treningih in tekmovalnih plemenitih trenitih svoje moči, sposobnosti, poslabljati tovarštvo in vključevati v svoje vrste delavsko in šolsko mladino.

Vsem političnim, družbenim in gospodarskim organizacijam, delavskim svetom, vodstvom podjetij, neumornim sodelavcem, organizatorjem in posameznikom za poštvalno pomoč iskrena hvala.

Hudo neurje v Vojvodini

Pred kratkim je bilo v Vojvodini neurje s točo, ki je povzročilo ogromno škodo, ki jo cenijo na več sto milijonov dinarjev. Uničilo je številne sadovnjake in vinograde, potolklo posevke in porušilo nekaj zgradb. Bili so tudi trije smrtni primeri. Neurje je posebno opustošilo področje Srema, južne Bačke in Banata. Najhujše je bilo v truško-gorskih vaseh. S hitrostjo 100 kilometrov na uro je neurje pustilo šilo vinograde, ki so v teh krajih osnovna panoga gospodarjenja. Toča je bila ponekod debela kot koska jajca in jo je v nekaterih krajih padlo do 20 in celo do 30 cm na debelo. Takega neurja ne pomnijo ljudje prizadetih krajev v zadnjih 50 letih.

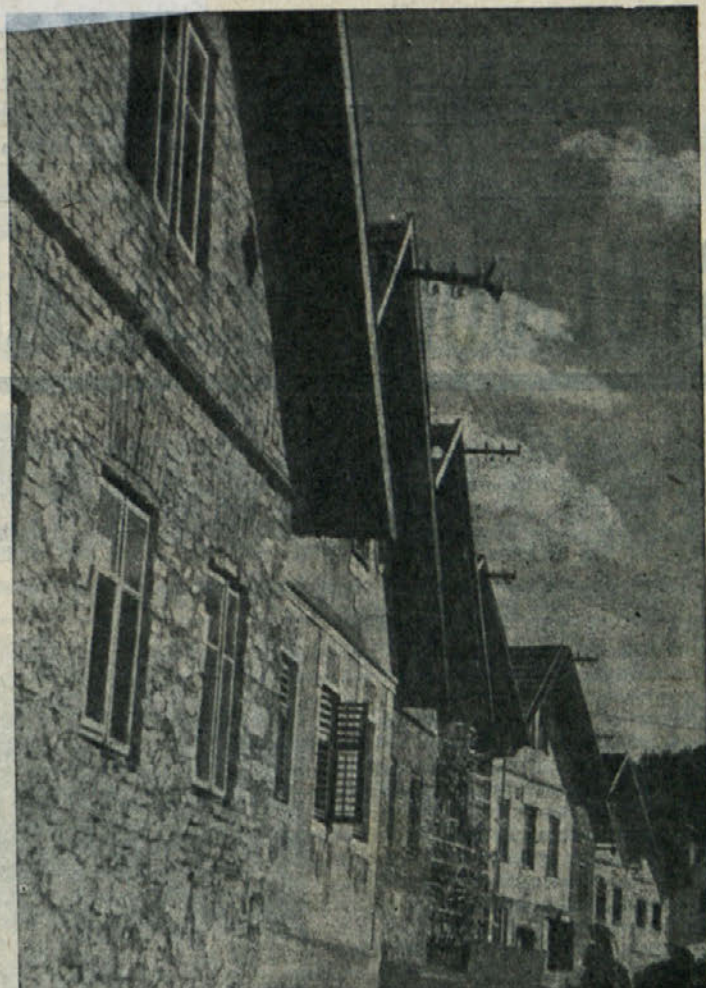
Izlet upokoјencev

Podružnica Društva upokoјencev v Ribnici je v nedeljo, 21. avgusta, organizirala za svoje člane daljši izlet z avtobusom. Izleta se je udeležilo 35 upokoјencev iz Ribnice, Gorenje vasi, Nemške vasi, Dolenje vasi, Grčaric in drugih vasi. Z avtobusom so se odpeljali v nedeljo jutraj preko Kočevja in Delnice na Reko, kjer so se zadržali približno dve uri. Ogledali so si veliko obmorsko mesto in njegove glavne znamenitosti, nato pa so se odpeljali v Opatijo. Domov grede so se ustavili še v Postojni in si ogledali znamenito Postojnsko jamo, nato pa nadaljevali vožnjo

preko Blok in Boncarja v Ribnico. Vsi, ki so bili na izletu, so bili zelo zadovoljni, saj so nekateri tedaj prvič videli morje in Postojnsko jamo. Izlet bo ostal vsem udeležencem še dolgo v spominu. Upokoјenci se tudi najtopleje zahvaljujejo organizatorjem izleta, prav tako pa tudi šoferju avtobusa za varno in skrbno vožnjo.

VREME

Vremenslovesje pravijo, da bodo med 27. in 30. avgustom včasih krajevne nevihte, predvsem okrog 30. avgusta, sicer pa bo prevladovalo lepo vreme.

PANORAMA RAKITNICE PRI DOLENJI VASI
(Foto ing. Čampa)

Najvažnejše je človekovo zdravje

Na območju občine Ribnica, ki predstavlja sedaj tudi celoten teritorij podružnice Zavoda, je od 10 tisoč prebivalcev zdravstveno zavarovanih 9.100 ali 91 % vsega prebivalstva. Od tega je 5.436 ali 60 % aktivnih zavarovancev (iz delovnega razmerja, pokojnin, invalidnin in oskrbnih in 3.664 ali 40 % zdravstveno zavarovanih kmetijskih proizvajalcev).

Na VI. zasedanju skupščine Zavoda so sprejeli sklepe in priporočila v zvezi z zdravljenjem oziroma okrevanjem zavarovancev v naravnih zdraviliščih. Ugotovili so, da vodstva gospodarskih organizacij in sindikalne podružnice sploh niso dale predlogov za zdravljenje ali okrevanje za svoje člane. Taka brezbržnost vsekakor ne zasluži pohvale. Okrajni zavod za socialno zavarovanje je dodelil iz preventivnega sklada Obč. sindikalnemu svetu Ribnica denarno pomoč (100.000 din), ki naj bi jih razdelili kot denarno pomoč članom sindikata, ki delajo na težkih in zdravju škodljivih delovnih mestih, za koriščenje rednega letnega dopusta itd. Kljub temu, da je Obč. SS o tem obvestil in dal navodila vsem sindikalnim podružnicam že aprila, pa Zdravstveni dom Ribnica in Zdravstvena postaja Sodražica nista prejeli niti enega predloga.

ObLO Ribnica je v proračunu zagotovil 250.000 din za zdravljenje oz. okrevanje članov Zveze borcev. Tudi ta sredstva so do danes le deloma izkoriščena.

Na skupščini so govorili tudi o delu komisije za ocenjevanje delovnih mest za zaposlitve invalidov. Čeprav trenutno nimajo posebnih problemov pri zaposlitvi invalidov, je prav, da se taka mesta predvidijo v primeru potrebe zaposlitve invalidov.

Pomembno nalogo je opravila komisija za rehabilitacijo in prekvilifikacijo invalidov, ki deluje pri Zavodu. Med drugim je ugotovila in naredila seznam invalidov, koliko je zaposlenih in na kakšnih delovnih mestih, ter o tem, kolikšni so njihovi osebni prejemki. Člani komisije imajo stalen kontakt z invalidi.

V Sodražici nameravajo zgraditi zdravstveni dom. V ta namen ima-

20. avgusta je bilo v Ribnici VI. redno zasedanje skupščine podružnice Zavoda za socialno zavarovanje Ribnica. Skupščine so se udeležili tudi nekateri predstavniki podjetij in političnih organizacij. Iz obširnih poročil o delu Zavoda in njegovih organov, problematiki zdravstvene službe, zaposlovanju invalidov, o nesrečah pri delu in drugih vprašanjih s katerimi se dnevno srečuje podružnica Zavoda za socialno zavarovanje, smo lahko ugotovili živo prizadetost Zavoda in njegovih organov za reševanje številnih problemov, v katerih je vedno v ospredju človek in njegovo zdravje.

jo že zbrano v lesu, voznjeh, prostovoljnem delu precejšnjo vrednost (okrog 10 milijonov din). Skupščina ribniške podružnice Zavoda je dala priporočilo Okrajnemu zavodu za socialno zavarovanje v Ljubljani za finančno podporo graditeli zdravstvenega doma v Sodražici. O tem pa zaenkrat še ni iz Ljubljane nobenega glasu. Ribniškemu zdravstvenemu domu so za dograditev dozidave odobrili milijon dinarjev in 180.000 din zobni ambulanti v Ribnici za nabavo instrumentov.

Zanimivo je bilo poročilo o zdravstvenem stanju prebivalstva v rib-

niški občini za leto 1959, ki ga je podal dr. Franc Andoljšek. Tako so imeli na 1000 prebivalcev 20,65 novorojenčkov, umrlivost pa je znašala na 1000 prebivalcev 10,17. Največ primerov smrti je bilo zaradi srčnih bolezni in rakastih obolenj. Zanimiva je ugotovitev, da je skoro polovico ljudi, ki so umrli lani, umrlo v visoki starosti.

Dr. Andoljšek je podal tudi zanimivo sliko o vzrokih bolezni v podjetjih, nesrečah pri delu. Dal je tudi več koristnih predlogov, ki bi bili v korist zdravstvene službe v občini.

-r-

BEJRUT. — V tem mestu se je pričela pred dnevi konferenca zunanjih ministrov držav, ki so članice Arabske lige. Najprej bodo razpravljali o alžirskem vprašanju. Alžirsko osvobodilno gibanje želi, da udeleženci konference sprejmejo resolucijo, s katero bi podprli predlog začasne alžirske vlade, naj bi v Alžiru razpisali referendum pod nadzorstvom OZN. Opozarjajo tudi na možnost, da bi arabske države aktivno pomagale alžirskim borcem. — Na tej konferenci bodo razpravljali tudi o sodelovanju arabskih držav, o palestinskem vprašanju, o sporu glede izkoriščanja voda Jordana, o položaju arabskega prebivalstva v Izraelu itd.

NEW YORK. — V Organizaciji združenih narodov bo že pred koncem leta včlanjenih skoraj sto neodvisnih držav, kar je jasen odraz procesa osamosvajanja nekaterih odvisnih področij in kolonij. 23. avgusta je Varnostni svet pričel obravnavati prošnje sedmih afriških držav za sprejem v OZN — Slonokoščene obale, Nigra, Zgornje Volte, Čada, Gabona, Dahomeja in Republike Kongo.

VIENTIAN. — Politična kriza v Laosu vlada že skoraj tri tedne. Položaj se je zaostрил ob sporu med predsednikom vlade Suvaro Fumo in bivšim ministrom za vojsko generalom Nosavanom zaradi bodoče politične organizacije Laosa. Predsednik želi ob podpori revolucijskega odbora uveljaviti politiko nevtralnosti do obeh blokov, general Fumi pa želi, da se Laos še naprej opira na ZDA.

BUKAREŠTA. — V Romuniji so 23. avgusta svečano proslavili narodni praznik — 16. letnico osvoboditve. V glavnem mestu je bila ob navzočnosti najvišjih partijskih in državnih voditeljev svečana parada, v kateri je razen romunske vojske sodelovalo nad pol milijona članov delovnih kolektivov, kmetov, prebivalcev mesta in mladine.

NEW YORK. — Kubanska delegacija v OZN je predlagala, naj bi na prihodnjem zasedanju Generalne skupščine razpravljali o agrarni reformi na svetu.

MOSKVA. — Pred dnevi so sovjetski znanstveniki uspešno izstrelili veliko raketo. V kabini sta bila tudi dva psa in več rastlin. Raketa je po poletu uspešno pristala na zemlji. Znanstveniki vsega sveta sklepajo po tem uspehu, da ni več daleč čas, ko bo človek lahko poletel v vesolje. Istega mnenja je tudi ameriški strokovnjak za rakete von Braun, ki je dejal, da se bo ameriška vesoljska ladja, ki jo bodo izstrelili z raketo »Saturn«, spustila na Luno in se nato vrnila na Zemljo.

DAKAR. — Senegalski premier Mamadu Dija je v soboto zvečer objavil odcpepite svoje dežele od federacije Mali. Takoj zatem je odpotoval v Pariz, kjer se bo razgovarjal z De Gaullem, ki bo posredoval v sporu med Senegalom in Sudanom.

MOSKVA. — Vojaški senat Vrhovnega sodišča Sovjetske zveze je po večdnevni obravnavi obsodil ameriškega letalca Powersa, ki je bil obdolžen vohunškega delovanja, na deset let zapore.

KARAČI. — Uradno so sporočili, da bo Indijski premier Nehru prispejel v Pakistan, kjer bo s predsednikom Ajubom Kanom podpisal sporazum o razdelitvi voda reke Inda med obe državi.

KUDIYAK. — Na Aljaski je pričel močno bruhati vulkan Mount Martini. Lava je prekrila nad 80 kvadratnih kilometrov zemlje, oblaki nad vulkanom pa se dvigajo skoraj 10.000 metrov visoko.

Milijoni za

Nesreče pri delu so stalen gost v gospodarskih organizacijah. Kljub raznim preventivnim ukrepom se nesrečam ne moremo odtegniti. Nimamo namena pojasnjevati, kje leži krivda, vsekakor pa lahko rečemo, da bo truje številnim nesrečam nepredvidnost in neupoštovanje varnostnih predpisov pri delu.

Na zadnjem zasedanju skupščine podružnice Zavoda za socialno zavarovanje v Ribnici smo slišali v poročilu, da je bilo v prvem polletju 1960 registriranih 90 nesreč pri delu, v istem obdobju lanskega leta pa je bila 101 nesreča. Največ nesreč pri delu so imeli na LIP Ribnica, in sicer 30, ali za 11 več kot lani, sledi Gozdna uprava Grčarice (17), Gradbenik Ribnica (12) itd. Težjih nezgod je bilo 12, lažjih pa 78.

Podružnica Zavoda in gospodarske organizacije so izplačale kot nadomestilo za plače zaradi nesreč pri delu 918.500 din, vseh izgubljenih dni pa je bilo nad 1800. Če bi prišli še gospodarsko škodo, ki jo imajo podjetja in s tem vsa naša skupnost, bi znašala skupna izguba zaradi nesreč pri delu v letošnjem prvem polletju nad 6 milijonov dinarjev!

V ribniški občini so zabeležili letos za 10,10 % manj nesreč pri delu, vendar se to pri izdatkih v te namene malo pozna. Poostriiti bo treba ukrepe za varnost pri delu in ljudi vzgajati. Nujno pa bi bilo, kakor je bilo predlagano tudi na skupščini, da bi zaposlili v Ribnici varnostnega tehnika, ki bi se bavil izključno s HTZ službo v podjetjih. Prepričani smo, da bi bilo njegovo delo uspešno in bi marsikomu obvarovalo zdravje.

Nemara ne bo odveč, če povemo, da je treba posvetiti posebno skrb novo zaposlenim delavcem in jih opozoriti na vsa nevarna mesta. Naloga sindikalnih podružnic je, da uresničujejo sklepe HTZ komisij. HTZ komisije po podjetjih naj redno ob vsaki nesreči obvestijo delavski svet in upravni odbor podjetja. Organi samoupravljanja pa naj analizirajo in podvzamejo ukrepe za zaščito delovnih mest.

nepredvidnost

Tretjega maja sta minili dve leti, kar sem se vrnil v domovino, toda čas tako hitro teče, da človek sploh ne opazi. Letošnje poletje je bolj deževno, pa tudi spomladi je bila slana, ki je naredila precej škode. Vendar se to na letini ne bo preveč poznalo...

STOLARNA, TELA, APNENICA v Dobropolju

Nekoč sem obljubil, da bom opisal dobropoljsko Stolarno na Ratiškah. Kolikor se še spominjam, je stal na tem mestu v stari Jugoslaviji mlin z žago. Sedaj sta tu žaga in stolarna, vse pod eno streho. Ko sem prišel tja, sem se najprej napolnil v pisarno, kjer me je direktor Marian Miklič lepo sprejel. »Vesel me, da ste nas prišli obiskat, da hoste sami videli, kako v našem podjetju napredujemo!«

Direktor Miklič je mož srednje postave, vljuden in v vsakim človeku se rad pogovori. Ko sva se nekaj časa razgovarjala, sva zapustila pisarno in si ogledala delavnice. V prvi izdelujejo televizijske stolčke, v drugi izdelke čistijo, v tretji pa jih lakirajo. Spremljevalec mi je povedal, da svoje izdelke pošiljajo v Ameriko in Anglijo. Otrške stolčke izvažajo v New York, Portland, Boston itd. Tudi dela imajo vedno dovolj, saj imajo naročil vedno za eno leto naprej.

Stroje imajo šestnajst, in sicer: brusne, vrtnalne, reskarje, krožne žage, kompresor itd. Pozanimaj sem se tudi o zaslužku.

»Naši delavci,« je dejal tov. Miklič, »zaslužijo na mesec od 12 do 23 tisoč dinarjev. Vsak je namreč plačan po svojem delu in kvalifikaciji. Lansko leto smo imeli štiri milijone in pol čistega dobička. Na današnji sestanku smo odločili, da dobijo vsaki delavec nad tarifno postavko v višini dveh plač! Ostalo bo šel v sklad za razširitev in izboljšanje podjetja...«

Koliko delavcev dela sedaj v vašem podjetju?

»Sedaj jih dela 45, do leta 1961 jih bo verjetno že sto.« V nadaljnjem razgovoru sem zvedel, da imajo lesa za predelavo dovolj,

so pričeli delati s šestimi delavci in v dveh majstorskih. V ljubljanski »Teli« imajo tudi na praksi šest delavcev. Da bi delo steklo res s polno paro, jim manjka predvsem še nekaj strojev in opreme. Potrebno bi bilo še kakšnih trideset milijonov dinarjev... Tov. Rošelj mi

»Apnenica« v Dobropolju

Vrnila sva se v pisarno in se pričela pogovarjati o zadnji vojni. Tov. Miklič mi je pripovedoval, da se je pred vojno učil za mizarja pri Grandovcu v Cesti. 1942. leta

je tudi povedal, da bi sedaj zelo prav prišel vodovod Ponikve-Predstruge, ki ga je pred leti zgradila železnica, vendar so kasneje cevi izkopali, češ da vodovod ni dajal

tudi več zaslužijo...

Nazadnje sem obiskal tudi »Apnenico« blizu železniške postaje. Razgovarjal sem se z direktorjem Ponikvarjem, ki mi je povedal, da so v preteklem letu napravili okrog 6 ton apna. Tolikšna je tudi njihova proizvodnja. Podjetje je imelo lansko leto sedem milijonov dohodkov, sedaj pa so dobili 20 milijonov dinarjev kredita. Tako bodo lahko že prihodnje leto podvojili proizvodnjo. V »Apnenici« je zaposlenih 28 ljudi, zaslužijo pa od 14 do 22 tisoč dinarjev mesečno.

Anno odkupujejo razna domača gradbena podjetja, precej pa ga prodajo tudi privatnikom. Kamna jim še ne bo zmanjkalo, premog pa dobijo iz Kočevja in Zagorja. Apno jemljejo iz peči vsake štiri ure (pred vojno vsake šest ur).

Predno zaključim, bi povedal še to, da se naši rojaki v tujini vse leto lepega napredka, ki ga Jugoslavija doživlja iz leta v leto; vsako leto imamo več belega kruha, za kar se moramo predvsem zahvaliti naši socialistični skupnosti in uvažanju novih oblik proizvodnje in razdeljevanja osebnih prejemkov.

Franc Zajc

VESTI iz ribniške zadrage

— Kmetijska zadruga v Ribnici je v zadnjem času močno izpopolnila strojni park. Tako lahko sedaj že nudi kmetovalcem pri obdelovanju polj traktor z najrazličnejšimi priključki, dve sejalnici, dva trilosca umetnih gnojil, tri motorne kosilnice in kombajn.

— Ribniška zadruga je v prvem polletju dosegla 59 % letnega plana. Vsi odseki zadruga so zelo dobro poslovali, zato upajo, da bodo letošnji plan do konca leta lahko presegli.

— KZ Ribnica ima v njemu od privatnikov 5 hektarov travnikov, na katerih so nakosili precej sena. Sklenili so, da bodo v bodoče jemali še več zemlje v najem, ker nameravajo že drugo leto organizirati poseben živinorejski obrat.

— Lansko leto so člani ribniške zadruga, ki so polja obdelovali v pogodbenem sodelovanju, porabili 120 ton umetnih gnojil. Na ta način se je proizvodnja močno izboljšala. Letos bo zadruga nabavila še več umetnih gnojil, ker bodo porabo gnojil na hektar povečali od 600 na 800 do 1.000 kilogramov.

(več)

Izboljšanje zemlje – dvig proizvodnje

Upravnika Kmetijske zadruga Dolenja vas Lojzeta Zbanička sem proti večeru, ko se je ravno vili močna ploha, dobil doma pri sekanju drv. »Ravno pravi čas je pričelo deževati, mi vsaj ne moreš reči, da sem te odtrgal od dela,« sem mu dejal. »Da, ampak prav nič ni bil potreben, ta dež!« Stopila sva v hišo in se kmalu zapletla v »zadružniški« razgovor.

»Naša zadruga,« je dejal, »ima več odsekov: lesnega, strojnega, odkup, trgovino z reprodukcijskim materialom in hranilno-kreditni odsek. Vsi odseki so bili v prvem polletju rentabilni, razen strojnotraktorskega, ki je imel nekaj izgube. V primerjavi z lanskim letom so se spremenile cene traktorskih prevozov, traktor pa je bil tudi večkrat v popravilu. Upamo, da bo do konca leta izgubo lahko pokrtil...«

Tudi lesni odsek je imel lep uspeh. Zadruga je od kmetov odkupljene les prodajala preko Poslovne zveze. V prvem polletju so imeli preko dva milijona dinarjev prometa! Zadruga je v prvem polletju tudi odkupila precej plemenke in klavne živine, zdravilnih zrn in poljskih pridelkov...

boru v Ribnici so razdelili občinski plan kooperacije na posamezne zadruga. »Naša zadruga naj bi v letu 1960-61 vključila v pogodbeno sodelovanje 180 ha obdelovalnih površin. Doslej smo ta plan v glavnem že razdelili na posamezne kmetovalce. Največ je prišlo na Dolenjo vas in Prigorico, ker so v Blatah in delno tudi v Rakitnici večkrat poplave. V Lipovcu pa je zemlja zelo plitva...« Res je, kooperacije se ljudje več ne bojijo tako kot v začetku, vendar se nekateri še vedno drže ob strani. Poudariti pa moram, da naj se pogodbenega sodelovanja nihče ne boji, ker se vsi borimo samo za to, da bi dosegli večji in bogatejši pridelok na vseh površinah, da bi izboljšali zemljo in dvignili celotno kmetijsko proizvodnjo!«

Pogled z dolenjevaškega hriba na most med Prigorico in Dolenjo vasjo (Foto ing. Čampa)

Precej časa sva se razgovarjala in ugotovila, da je njihova zadruga v zadnjem letu dosegla zelo lepe uspehe. Spravila sva se tudi na pogodbeno sodelovanje. Dognala sva, da se je v teh krajih kooperacija že močno uveljavila. Na posvetovanju upravnikov Kmetijskih zadrug na Občinskem ljudskem od-

uspeh lanske kooperacije ni bil najboljši. Vsi kooperanti, ki so se jali pšenico salto, so nekoliko razočarani, ker uspeh ni bil tak, kakršnega so pričakovali. Vzrok slabega uspeha pa ni seme, ampak predvsem sneg in slana lani v aprilu, zaradi česar je pšenica poznebala.

»Kolikšen je bil najboljši hektarski donos?«

Nad 2 milijona za ambulantne preglede

V prvi polovici tega leta je bilo v ribniški občini (v Ribnici in Sodražici) 9.309 zdravstvenih pregledov ali za 612 več kot v istem obdobju v lanskem letu. Stroški ambulantnih pregledov in storitev pa so znašali 2 milijona 400 tisoč dinarjev. Specialističnih zdravniških pregledov je bilo v letošnjem prvem polletju 233 ali za 1.072 manj kot v istem obdobju lani. Za specialistične preglede in storitve je bilo izdano 220.000 din.

(več)

Kombajn na ribniških njivah

»Povprečni uspeh letošnje kooperacije,« je pripovedoval upravnik ribniške zadruga, »je manjši kot lansko leto (povprečni pridelok je okrog 2.500 kg na hektar). Glavni vzrok je predvsem v tem, da so ljudje pšenico sejali ročno in preredko, v suhi jeseni pa tudi ni vsa pšenica vzkalila...« Sedela sva v mali upravniški sobi v zadružnem domu. Večkrat sva morala razgovor prekiniti, zvonil je telefon ali pa je kdo prišel po kakšno pojasnilo. Pod oknom je hrumela cesta...

Kjer so kmetje njive poskrpili proti plevelu, je bil pridelok boljši. Na zadnjem zasedanju zadružnega sveta so tudi sprejeli sklep, da bodo odslej sejali pšenico helkom, obvezna pa bo tudi strojna obdelava njiv. Ker ima zadruga sedaj že precej strojev, bo nudila kmetovalcem lahko tudi več strojnih uslug. Da bodo umetna gnojila res pravilno raztrošena, bo poskrbela zadruga. Sedaj imajo že vprežni trilosce, v kratkem pa bodo dobili še traktorskega.

Na podlagi lanskih izkušenj se bodo na jesensko setev temeljito pripravili. Do takrat bo zadruga imela pripravljeni že dve vprežni sejalnici...

»Kakšen pa je bil uspeh pri ostalih kulturah v kooperaciji?«

»Pridelek ječmena je bil za naše razmere nadpovprečen (okrog 3.400 kg na hektar), čeprav mi je nekoliko škodila spomladanska pozeba. Kdor je pravilno in dobro dognojeval, je tudi imel vidno boljši pridelok... Poudariti moram tudi to, da je na ribniških njivah letos prvič zapel tudi kombajn. Kmetje so ga večinoma sprejeli z zadovoljstvom, vendar imajo nekateri še pomisleke, ker morajo omlačeno žito še sušiti, primernih sušilnic pa ni. Za žetev s kombajnom pa mora biti žito dobro zrelo! Ljudi bo treba strokovno poučiti, vendar sem prepričan, da bo pri prihodnji žetvi vsa pšenica ozeta s kombajnom?«

»Ali je plan kooperacije za prihodnje leto že gotov?«

»Da. Po letošnjem planu moramo vključiti v pogodbeno obdelovanje 250 hektarov zemlje. Plan je od lanske realizacije večji za 50 ha...«

Ker je zadruga na živinorejskem področju, bo pri kooperaciji glavni poudarek na krmnih rastlinah. Tako naj bi vključili v kooperacijo predvidoma 190 ha travnikov, 25 ha žit in 35 ha krompirja in drugih krmnih rastlin... Zadruga bo nudila vsem, ki bodo vključili v ko-

operacijo do 50 % za intenzivno obdelovanje sposobne zemlje usluge po znatno nižji ceni, pridelke pa bo plačevala po višjih odkupnih cenah kot ostalim...

»Kakšna bo letošnja akumulacija?«

»Za vsa žita je predvidena akumulacija 2.000 dinarjev od ha, za okopavine 3.000 din, za detelje in travnike pa 1.000 din od ha. Ta akumulacija je za več kot polovico manjša od akumulacije v preteklem letu. Akumulacijo bodo znižali še za 50 % tistim kooperantom, ki bodo organizirali vaški kolobar, prav tako pa tudi tistim, ki bodo vključili v kooperacijo nad 50 % svoje zemlje... Zadržni svet je tudi sklenil, da se vse enoletne pogodbe za kooperacijo, ki potečejo konec septembra, podaljšajo še za eno leto, če bo pogodbenik za to. KZ bo vse pogodbenike o tem sklepu še obvestila...«

Zadruga pričakuje, da bodo imeli pri sklepanju pogodb manjše težave kot preteklo leto. Kmetje so lahko spoznali pravi pomen sodelovanja z zadrugo, katerega glavni namen je, povečati kmetijsko proizvodnjo in izboljšanje življenjskih pogojev kmetovalcev...

Križem po Evropi

ARKO ANDREJ:

V Kočevju imamo filatelistično društvo. To je mala skupina zbiralcev in ljubiteljev znamk. Tiho in skromno deluje to društvo. V društvu je nekaj članov z močnejšimi zbirkami, ostali so povprečni zbiralci in tudi začetniki. Vedno je bila moja želja videti večjo filatelistično razstavo v svetovnem merilu. Bil sem na vseh naših domačih razstavah tudi mednarodnega značaja, kar mi je dalo misel, kako nek izgleda svetovna razstava. Ta moja davna želja se mi je sedaj v kratkem času izpolnila že dvakrat. Obisk na svetovnih razstavah, lansko leto v Palermu na Siciliji in letos v Londonu, mi je nudil priliko opazovati svet in življenje za mejo, kar je bilo res svojevrstno doživetje. Vnema pri zbiranju znamk me je privedla obenem tudi do večjih turističnih potovanj. Uredništvo »Novice« me je zaprosilo za kratek popis oziroma prikaz mojih vtisov s teh potovanj in razstav.

Ko sem pregledoval plan potovanja in zemljevid, se mi je zdelo to je preveč daleč, posebno še, ko sem pomislil na potne užitke z vlakom iz Kočevja v Ljubljano. Sicer sem pa kasneje ugotovil, da je to potovanje s »Kočevjarjem« kar dober kondicijski trening za daljša potovanja. Ko je na hišnem posvetu »padel« sklep »pa potovanja«, so se priprave za potovanje pričele. Ogled razstave je organizirala za svoje člane Filatelistična zveza Jugoslavije, organizacija potovanja pa je bila pover-

jena »Putniku« za Vojvodino iz Novega Sada, ki nam je tudi oskrbel vse dokumente za potovanje. Naša skupina je šla na pot začetkom meseca oktobra lanskega leta. V tej skupini sva bila z ženo edina Slovenca, ostali so pa bili iz Banata in Vojvodine pa tudi iz Makedonije. Skupno nas je bilo okoli 40, kar je bilo ravno pravo število za udoben razpored v vagonih, katere smo imeli rezervirane za vso pot. Ker moje potovanje ni imelo komercialnih pobud in namenov, sem v Sežani hitro opravil z obmejnimi organi; isto tako tudi na vzhodni postaji v Italijo. Tu je bilo sicer povpraševanje, toda samo po cigaretah in slivovki. Imel je vsak samo 200 cigaret in en liter »domačice«, za vsak slučaj. Ker so naši sosedi verjeli poštnim obrazom, ki se običajno na mejah posebno milo držijo, ni pritrjeval nihče pregledoval. Ko smo se bližali Trstu, se je zgodil v nekaterih kovčkih čudež dvajsetega stoletja. Iz enega litra je nastalo več steklenic te žlahtne kapljice in tudi cigarete so imele mlade. V Trstu je daljši postanek in tako so dane možnosti znebiti se teh viškov sodobnih valut. Na peronu je čakalo naš vlak krdelo kolporterjev, ki so v vseh mogočih jezikih ponujali reklamne letake za razne trgovske trgovine ter blagovnice. Ko smo krenili iz tržaškega kolodvora, ki ga še vedno popravljajo in dozdajajo, smo imeli v kupcih že nove pridobitve. Bilo je, kot bi potovali z otroškim vrtcem v kolonijo. Po policah je bilo polno »punč«

in drugih igrač. Nekateri so pa mislili že na zimo in dež, kar je bilo sklepati po dežnikih in bundah. Čim bolj se je oddaljeval Trst, jasneje smo videli našo lepo obalo in posebno Piran. Vodič nas je opozoril na slikovit gradič Miramar, ki stoji tik ob obali in je obdan z lepimi parki in starimi bujimi drevesi vseh mogočih vrst. To je bil letni dvorec nekdanje avstrijske vladarske hiše, sedaj pa je v njem muzej.

Vožnja preko Nabrežine, Devina, Tržica in preko Soče je bila zelo prijetna. Na eni strani morje z mnogimi pristaniškimi napravami in ladjedelnici, na drugi strani pa bogato polje. Zanimivi so nešteti namakalni kanali, obdani s topoli, ki dajejo s svojo geometrično razporeditvijo okoli prostorih njiv in pašnikov, pokrajini posebno in nenavadno sliko. Hitrost vlaka je bila taka, da so se nekateri od začetka počutili neugodno. Močni električni stroji vlečejo velike kompozicije vlakov lahkotno brez

Slika prikazuje znameniti Markov trg v Benetkah s katedralo Sv. Marka in številnimi golobi

sopihanja. To daje potovanju še posebno vrednost. Opazil sem, da v ostalih vagonih ni bilo mnogo potnikov, verjetno zaradi tega, ker vabijo izredno lepe ceste potnike, da izkoristijo vožnjo z avtomobili. Da je temu tako, smo videli kasneje. Vse avtoceste in stranska pota so natrpana z osebnimi avtomobili vseh znamk, avtobusi in tovornjaki. V splošnem tudi na kolodvoru ni opaziti takega vrveža kot pri nas. Tako smo v vedrem razpoloženju in medsebojnem spoznavanju nadaljevali prve ure našega potovanja. Od prijaznega mesteca Mestre, ki je nekako celinsko predmestje Benetk in je obdano z nešteti industrijskimi objekti, vzdolž cele proge, po večini rafinerij, kemičnih in strojnih tovarnami, med katerimi je najmočnejša in obsežna tovarna »Breda«, zavije vlak proti Lagusku zalivu. Vse prehitro brzi vlak, da bi si mogel dobro ogledati te velike površine razno oblikovanih tovarn in veličastnih dimnikov teh značilnih znamenj moderne dobe tehnike.

Vse hitreje brzimo po znanem, skoro 5 km dolgem Langusovem mostu ali nasipu, ki veže Benetke s celino in čigar širina zadostuje komaj za železniško progo in moderno cesto. Nenavaden je pogled na daljnogrede visoke napetosti, ki štrlijo iz morja kakor pri nas preko polja. To je znak, da je morje zelo plitvo. Bolj in bolj se bližamo staremu mestu, sedežu nekdanje aristokratske republike, ki je do leta 1797, do konca svojega obstoja, pohlepno posegala in izmogavala naše kraje, posebno Dalmacijo in njene otoke. Koliko gorja, potu in solz naših prednikov je zvezanih s tem mestom in njim se čuditi, da je nastopila zgodovinska nujnost, da je vrgel »Veli Jože« benečanskega leva v morje. Ko med potjo tako premišljuješ o minulih časih, te že objame kamenje in marmorn veličastnih palač nekdanj bogatega in gospodovalnega mesta, kateremu je ostal danes turizem skoraj kot edini vir dohodkov.

(Se nadaljuje)

Ob prvi številki

Tu smo! Prav gotovo se boste nekoliko začudili, dragi bralci, ko boste zagledali v »NOVICAH« prilogo »VISOKOŠOLEC«. »VISOKOŠOLEC« bo postal redna priloga našega lista, pisali pa jo bomo študentje. Priloga bo izhajala po potrebi, seznanjala pa vas bo z našimi prizadevanji in delom Kluba študentov Kočevske. Študentje bomo s tem pokazali naše živo zanimanje za problematiko domačih krajev, prav tako pa vam bomo tudi poročali o problemih in reformi visokošolskega študija, kar bo prav gotovo koristilo srednješolcem in vsem tistim, ki nimajo popolne srednje šole, a se nameravajo vpisati na univerzo.

Ze pred vojno so študentje na ljubljanski univerzi izdajali tri časopise: »RDEČI PRAPOR«, »1551« in »AKADEMSKI GLAS«. Ti časopisi so tudi prvi širili med študenti napredne revolucionarne ideje... Danes je srce študentovskega tiska ljubljanske univerze štirinajstrednik »TRIBUNA«, študentovski klub okraja Novo mesto izdaja kot prilogo Dolenjskega lista »ŠTUDENTA«, pa tudi ostali pokrajinski klubi izdajajo priložnostna glasila in almanah.

Študentje kočevske in ribniške občine upamo, da boste »VISOKOŠOLEC« toplo sprejeli. Obljubljamo vam, da bomo o naših prizadevanjih in o delu našega kluba čim več pisali in vam nudili kar največ prijetnega branja...

Jože Petrič:

SOSEDEJE

Omeniš povprečnemu nekmečke-mu državljanu kmečke zakone, pa ti poroča: »Manjka jim izobrazbe! Tožarijo se za prazen nič.

Ničevost! To je sicer kar lep izraz ali bolje rečeno, naslov za to temo... Predstavljajte si hrib in vrhu hriba med drevjem skrili hiši. Ljudje imenujejo hiši po svoje, čeprav nosita ime vasi, ki leži streljaj pod njima. Ni važno, kako se ta vas imenuje, kajti to je kakor katerakoli vas, ki jo poznaš ali je ne poznaš. Lastnika sta trdna kmeta žuljavih rok in zagorelih obrazov. Zveneta se za vsakdanji kruh kakor tisoč njima enakih. Nič posebnega ni na njima, razen morda zategle gorovice, ki spominja na globino gozdov okrog njihovih domačij. Nič se zanji ni zanimal. In kakšno je bilo njuno življenje? Tako, kakor vsako življenje, slabo in dobro. Družina, živina, zemlja... In vse to je med seboj prepleteno, eno brez drugega neobstoje, povezano v neločljiv pojem — domačija.

Nenadoma pa med njima nekaj nastane. Kakor da bi megla, ki se jeseni plazi po grapah na južni strani zaselka, s svojih zvijačah se iz razpadajočih tal nasesano strupenostjo ovila obe hiši v mrzel plašč sovraštva. Morda je bila kriva neumna malenkost, klasična Finžgarjeva veriga, steza preko sosedove njive, plot ki ga je sosed sosedu podrl, nepremišljena beseda... Karkoli, možnosti je mnogol. Važno je le to, da se je rodilo zlo

Tovariš in gospod

Kdor je gospod, mislim, je vse časti vredna oseba, z debelo denarnico in ugajenimi manirami. Zelo rad slišim, da me kličejo za gospoda, čeprav nimam ne debele denarnice, ne ugajenih manir. Ker sem rad gospod in ne samo tovariš, rad zahajam v trgovine in gostilne, kajti doslej sem bil le tam gospod. Povsod drugod sem se tovariš. Milčnik, ki me olajša za stotak, me kliče za tovariša, profesor tudi. Na uradu že kolebajo, včasih sem gospod, včasih tovariš. Samo v trgovini sem prepričan, da sem gospod. Kadar kaj kupujem, hodim od trgovine do trgovine... Vendar me je nekoč mlada prodajalka razočarala:

»Imate paradižnikovo mezgo?«
»Ne, gospod.«
»Pa sladko papriko?« »Nne, gospod.«
»Pomaranče pa gotovo imate?«
»Tudi ne, gospod.«
»Pa mi dajte dve limoni.«
»Jih nimamo, gospod.«
»Za hudiča, kaj pa sploh imate!«
»Govorite spodobno, tovariš, saj niste v hlevu!«
»Kaj vas briga, kje sem!«
»Zelo nesramni ste, tovariš, brez manire!«
Poparjen sem jo popihal iz trgovine, ne da bi si bil na jasnem, ali sem gospod ali tovariš...

in pričeli muliti sočno travo medsebojnega razumevanja in popustljivosti.

Med hišama je pot. Navadna, trdo zvožena pot. Doslej je bila vsakemu dovolj široka, prava cesta. Nenadoma pa je postala preozka. Kadar vozi po njej prvi sosed, zapelje k hiši drugega in kruši njen vogal. In drugi počenja isto... Kdo je tu česa kriv? Predniki, ki so postavili hiši preveč skupaj? Naj bo kakorkoli, pot ima za seboj že dolgo pravno zgodovino, naloženo in založeno nekje med prašnimi sodnimi akti.

Mejni spori, motenja posesti, spori v služnostnih pravicah, razžaljenjske tožbe, tožbe zaradi obrekovanja, telesnih poškodb... Kdo ve, kaj še! Zlo rodi zlo... Skratka — ničevost! Pri tem pa ne gre le za dva sosed. Ti dve domačiji lahko posplošimo. Mislimo si, da sta to dva bližnja sosedu sredi velike, srednjeveške ali majhne vasi. Lahko so tudi sosedje iz več takih vasi... Tedaj spoznamo, da je to družbeno zlo. Odvisno pa je od vsakega posameznika, če bo samo zamahnil z roko in rekel: »Beda-rijal« ali pa bo z globoko zainteresiranostjo segel v pajčevine gnitja

Ena od značilnih potez v duhovnem profilu naše mladine, posebno še mlade inteligence, je širina in demokratizem pri opazovanju vrenja v sodobnem svetu in pri reagiranju na vse velike probleme današnjega sveta. Tudi za velik del predvojnne mladine bi lahko trdili isto, vendar je povojni čas postavil pred človeštvo in njegovo organizacijo tako nedvoumna, preprosta in strašna vprašanja, od katerih rešitve je odvisen obstoj človeške družbe, ki so razburkala miselnost svet mladih ljudi v tolikšni meri in takšnem obsegu, da se ne more primerjati z relativno ozkim krogom medvojnne mladine, živo zainteresirane in prizadete ob velikih vprašanjih tistih dni. Lahko rečemo, da je postala živa prizadetost do današnjega sveta in njegovih problemov sestavni del miselnosti naših mladih ljudi. In kakor skuša po eni strani reševati velika vprašanja naših dni — na primer razlike med bogatimi in revnimi narodoma, enakopravnost med narodi s prenašanjem podobnih rešitev v naši državi na ves svet, gleda na drugi strani na razvoj družbe tudi skozi prizmo svetovnega razvoja. Ta dvojnost naše mladine, posebno do-razčajoče inteligence v odnosu do sveta, je dragocena predvsem iz dveh razlogov: Zaradi socialistične-

KOMUNA IN DELO študentov

Kadar razpravljamo o perspektivah našega gospodarskega, kulturnega in družbenega razvoja, se srečujemo tudi s številnimi vprašanji, ki se tičejo naše mlade inteligence — študentov. Ta vprašanja imajo globlji pomen, kot se nam zdi. Tikajo se razvoja naše družbe, nadaljnega razvijanja in utrjevanja gospodarskega sistema, delavskega samoupravljanja itd. O teh problemih danes mnogo razpravljamo. Z najrazličnejšimi metodami seznanjamo javnost z vsem, kar se dogaja med študenti, storiti skušamo vse, da bi dali mladi inteligenci strokovno in družbeno razgledanost, ki je pri današnjem hitrem tempu razvoja nujno potrebna. Pri tem pa večkrat grešimo! Ne mislim tu le na napake v štipendijski politiki, temveč na zanemarjanje družbene vzgoje, ki jo mora imeti vsak inteligent! Zavedati se moramo, da je strokovno usposabljanje ljudi zelo draga investicija, saj stane vsak, ki dokonča to ali ono visoko šolo, tri do pet milijonov dinarjev! Če preračunamo, koliko daje naša družba

za kadre, lahko ugotovimo, da tem ljudem lahko posvetimo vso pozornost. Vsi mladi ljudje pa bi morali uvideti, da so za vse to dolžniki socialistične družbe!... Inteligenca in študentovska mladina je dolžna, da pomaga odstranjevati zastarele odnose med ljudmi, vsak dan se mora tudi boriti za uveljavljanje človekove osebnosti in prikazovati na naši vasi še neizkoriščene možnosti za dvig življenjskega standarda. Vsi se zavedamo, da je od standarda odvisno razpoloženje delovnega človeka, od razpoloženja pa je odvisna produktivnost, od te pa zopet napredovanje našega gospodarstva. Ljudem, ki nekatere stvari gledajo preozko, je treba stalno pojasnjevati, da s svojim ozkim, konzervativnim gledanjem zavirajo družbeni razvoj in preprečujejo hitrejši dvig življenjske ravni.

To so področja dela naše inteligence. Večkrat se tudi zgodi, da delavci v delavskem svetu glasujejo proti nabavi novega stroja, s katerim bi se proizvodnja modernizirala. Delavcu je treba najprej pojasniti, da se bo z modernizacijo proizvodnje dvignil njegov osebni dohodek, če ne v prvem, pa v naslednjih letih. Delavci se morda tudi boje, da ne bi izgubili zaposlitve, toda ta strah je odveč!

Ponovno poudarjam, da je to področje dela tisto, za katerega se mora v prvi vrsti zanimati naša študentovska mladina. Od tega morada trenutno res ne bo imela koristi, zato pa jo imela v bližnji prihodnosti, takrat, ko bo zrela, da se bo lahko v celoti vključila v naš razvoj...

Utrinek iz otroštva

»Zopet nimaš domače naloge, Miklavci! Kaj vendar misliš, lenuh?« se razburja učiteljica in krili z rokami.

»Vstani! Zakaj je nisi napisal?« »Nisem imel časa, listje smo grabili.«

»Ha, lepo! Listje ste grabili! Kadar boš nagrajen kup nezadostnih, se bo pa spet prišla mama jokati zate. Le povej ji, da je ne maram več videti. Vsake reči je enkrat konec, pa tudi moledovanja za tisto zadostno sedaj ne bo več. Ji boš povedal? Kaj se trmiš in zijaš v klop?«

»Ne bo je več.« Joško plaho odvrne. V očeh se mu zalesketajo solze.

»Zopet lažeš! Vedno lažeš! Lani mi je dvakrat zatrjevala, da je ne bo več in vendar je stala vsakih štirinajst dni pred vrati!«

»Ne, ne bo več prišla.« Joško sede in stisne glavo med dlani.

Učiteljico strese. »Trma!...«

»Res je ne bo. Umrla je,« zasopeta deklica v prvi klopi.

Učiteljica se zdrzne, pograbi dnevnik in brez besed odide iz razreda.

Joško pritrjeno zaihti. Sele tedaj spozna, kako rad je imel svojo mamamo...

Še precej je problemov na temo, mimo katerih študentje ne bi smeli iti, vendar je bil moj namen, osvetliti delo pokrajinskih študentovskih klubov in konkretno Kluba študentov Kočevske... Klub študentov Kočevske je nastal stihistično, brez posebnih navodil Univerzitetnega odbora Zveze študentov ali drugih političnih in družbenih forumov. Nastal je kot naravna potreba določenega števila študentov, ki izhajajo s področja zapadne Dolenjske. Ustvarilo ga je življenje samo. Podobni organizmi so obstojali že prej, vendar so, po mojem mnenju, propadli zato, ker programi njihovega dela niso bili dovolj široki. Ti klubi niso našli stika z matičnim področjem, zato tudi ne svojega življenjskega smotra, kajti družabno življenje v okviru kluba je le ena oblika dela, ne pa namen in smisel njegovega obstoja. Klubi odigravajo določeno vlogo v družbenem življenju le, če jim uspe povežati svoje člane — mlade intelektualce — z rojstnim krajem, z matično občino...

V koliko je KŠK v tem uspel, ne bom ugotavljal, rad bi pokazal le nekatere stvari, ki niso najugodnejše vplivale na njegovo delovanje. Prva stvar je ignoriranje kluba s strani nekaterih starejših študentov. Mislim, da med njimi ni nobenega, ki bi si upal trditi, da je ravno njemu družba dolžna nuditi take in take ugodnosti, on sam pa do nje nima nobenih obveznosti! Zanimivo je tudi, da ljudje s podobnimi pogledi na našo družbeno stvarnost, na naš družbeni razvoj, največ kritizirajo in najmanj naredijo, da bi se napake, ki jih opažajo, odpravile. Taki ljudje podcenjujejo delo na terenu in izkoriščajo vsako priložnost, da se zaposlijo v mestu. Navadno so to ljudje brez koncepta, brez določenega prepričanja, z nezdravimi pogledi na življenje, ki pa večkrat povzročijo med študenti zmedo.

Na delo kluba je neugodno vplival tudi mlačen odziv nekaterih organizacij in forumov na terenu. Dogaaja se, da študentovsko mladino na terenu obravnavamo drugače kot delavsko in kmečko. Krivdo za to nosijo deloma študentje, nekaj pa tudi drugi... Vsi pa si moramo prizadevati, da čim bolj zblizamo študentovsko, delavsko in kmečko mladino, potrebno pa je tudi tesnejše sodelovanje med odborom kluba in odbori SZDL, Obč, komiteji ZK in Delavsko univerzo.

Alojz Petek

Naša vas

Naša vas pravzaprav ni vas, ampak vasica, zaselek. Hiše so prislone na pobočju, med njive in njivice in samo ozka pot vodi iz vasi v svet, vendar dovolj široka, da smo počasi odšli v mesta skoraj vsi mladi. Ljudje, ki so ostali na pobočju, se vsako pomlad bolj trmasto zagrizajo v zemljo in ji s kletvijo in smehom prisegajo zvestobo. Zato, ker je zmeraj enaka! Ker ne spreminja svojega obraza, kot vse ostalo na svetu!

Zmeraj se veselimo srečanja z njimi in našo vasjo. Med ljudmi iz naše vasi se oddahnem in za nekaj časa ubežim mestnemu življenju, ki je včasih čudno zapleteno in prazno. Toda zadnjič so me ljudje iz naše vasi razočarali. Pripetilo se je nekaj čudnega, nekaj, česar nisem mogel razumeti.

Naša vas se je čez noč spremenila, tako spremenila, da je nisem mogel več prepoznati. Spremenila se je zaradi nekaj koruznih betev, ki jih je sosedov konj polomil, ko je ponoči ušel iz hleva. Izgovorjenih je bilo nekaj preostrih besed, sosed je bil užaljen, lastniku polomljenih betev je očital svoje usluge, oni pa mu ni hotel ostati dolžan. Vaščani so podpirali enega ali drugega. Pozabljeni grehi, pokopani spori, odpuščene žalitve, vse je privrelo na dan, povečano in strupeno. Sodišče je s sodbami strasti še bolj razvnelo in naša vas, naša idilična vas, je razdeljena na dva tabora. Vaščani mi ne odzdravljajo, naše dvorišče je ograjeno, da bi sosedove kokoši ne brskale po našem pesku, da bi sosed ne obračal voza po našem travniku, otroci se ne igrajo več skupaj in oče mi je zadovoljen pripovedoval, da je sosedu poginila krava.

Le zakaj, ljudje iz moje vasi, se grizete med seboj? Ali ni življenje na pobočju že brez preprirov, sodišč in advokatov dovolj trdo? Razmislite o tem, LJUDJE IZ MOJE VASI!

Kov.

Janez Gruden

Nogomet pionirjev

V torek, 16. avgusta, so v Oslinici priredili turnir pionirjev v malem nogometu. Sodelovali so ekipe iz Plešce, Zamosta in Oslinice. Igrali so dvakrat po 20 minut.

OSILNICA : ZAMOST 5:0 (4:0)

Kljub temu, da je Oslinica igrala oslabiljeno, je bila v veliki premoči in je že v drugi minuti vodila z 2:0. Gole sta dosegla Kovač in Malnar. Kmalu zatem sta padla še dva gola; s tem rezultatom se je prvi polčas tudi zaključil. V drugem polčasu so Zamoščani upirali boljše kot Oslinčani. Gole sta dosegla Matjaž in Pibernik. Po tej tekmi še vedno ni bilo jasno, kdo bo prvi...

PLEŠCE : ZAMOST 4:0 (2:0)

Plešce, ki so veljale za glavne favorite, so zaigrale res lepo, vendar so se jim Zamoščani upirali boljše kot Oslinčani. Gole sta dosegla Matjaž in Pibernik. Po tej tekmi še vedno ni bilo jasno, kdo bo prvi...

OSILNICA : PLEŠCE 2:1 (1:1)

V tej tekmi so se Oslinčani revanžirali Pleščanom za poraz, ki so ga pred kratkim doživeli. Tekma je bila zelo zanimiva. Že v četrti minuti je Oslinica prešla v vodstvo, vendar Pleščani niso klonili. Zaigrali so še ostreje in v enajsti mi-

nuti izenačili. V drugem polčasu so se vsi borili za zmago, vendar skoraj do konca tekme ni bilo znano, kdo bo zmagal! Osem minut pred koncem je dal Malnar četrti gol na tem turnirju in povedel Oslinico v vodstvo. Vsi napori, da bi Pleščani izenačili rezultat, so bili zaman. Tako je Oslinica osvojila prvenstvo in prvo mesto pri strelih.

O. J.

6 milijonov za ureditev »Zvezde« in »Pri kmetu«

Prvega avgusta so pričeli renovirati kavarno Zvezda v Kočevju. Napravili bodo novo garderobo, uredili ventilacijo in nabavili mešalce pijač. Nakupili bodo tudi nekaj nove opreme. Za ta dela bodo porabili okrog tri milijone dinarjev, ki jih je gostinsko podjetje Pugled dobilo iz občinskega investicijskega sklada. Renoviranje kavarne bo končano predvidoma do 20. septembra, ko bo tudi otvoritev.

Letos obnavljajo tudi gostilno »Pri kmetu«. Tudi tu bodo porabili okrog tri milijone dinarjev, prihodnje leto pa bodo popolnoma preuredili gostilno »Rog«.

Hotel Pugled v Kočevju je bil zgrajen pred proslavo desetletnice Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju, leta 1953. Potrebno po gradnji hotela sta narekovala vedno hitrejši razvoj industrije in vedno večje število gostov in turistov. Do tedaj so bila maloštevilna prenočišča raztresena po vseh gostilnah, s hotelom pa je Kočevje pridobilo 21 sob s 35 posteljami. Leto po dograditvi se je kočevski hotel uvrstil v C kategorijo!

RAZGOVOR O

V prvih letih je imel hotel malo prometa in je posloval s pasivo, to pa predvsem zaradi tega, ker ga ljudje še niso bili navajeni, tuji pa niso vedeli za novo pridobitev našega mesta. Od leta 1956 pa se promet vedno večja.

Leta 1955 se je priključila k Pugledu gostilna Kažef, dve leti kasneje kavarna Zvezda. Letos pa so se pridružili še ostali štirje obrati — gostilne Rog, Kmet in Lovce ter Kolodvorska restavracija...

V razgovoru z direktorjem hotela Pugled Tonetom Štince sem izvedel precej zanimivih reči o poslovanju in razvoju gostinstva v Kočevju. Povedal mi je, da so imeli hotel, Kažef in kavarna Zvezda v preteklem letu 43 in pol milijona dinarjev prometa, po letošnjem planu pa bodo imeli združeni gostinski obrati skupno 105 milijonov dinarjev prometa. »Predlagali bomo tu-

di,« je dejal tov. Štince, »naj se z novim letom posamezni obrati specializirajo na določene vrste hrane in pijače. Tako naj bi se v nekem lokalu dobilo ob vsakem času poleg običajne hrane in pijače tudi čevapčice, v drugem piščance, v tretjem cvček in tako dalje. To bi

nad 4.200 gostov, domačih in tujih. Ker so v kočevskih gozdovih zelo lepi pogoji za lov, gre vsako leto skozi mesto tudi precej lovcev. Neokrnjene naravne lepote naših krajev, predvsem čudovita Kolpska dolina, privabljajo iz leta v leto več turistov... Tudi letos je v prvem polletju prespalo v hotelu preko 2.500 gostov.

HOTELU PUGLED

»Hotel vsako leto izboljšujemo,« je pripovedoval direktor. »Lani smo uredili kopalnice, za kar smo porabili štiri milijone dvesto tisoč dinarjev, letos pa smo naročili točilno mizo s hladilnikom, ki bo stala dva in pol milijona dinarjev. To bo druga tovrstna točilna miza v Slo-

bilo za nas nekaj novega in nad vse koristnega...

Da se gostinstvo v Kočevju razvija v pravi smeri in kako lep ugled si je pridobil že hotel Pugled dokazuje tudi to, da je v preteklem letu prenočevalo v njem

veniji (prvo ima Figovec), izdelali pa jo bodo v Škofji Loki in bo tudi razstavljena na mednarodnem vinskem sejmu v Ljubljani...

In ko sva se o vsem tem pogovorila, mi je tovariš Štince tudi dovolil kratek

Pogled v hotelsko knjigo

V lepo okrašeno, v usnje vezano knjigo obiskovalcev že od 4. januarja 1957. leta vpisujejo vsi pomembnejši gostje svoje vtise in opažanja o razvoju naših krajev. Stran za stranjo se vrsti, imena naših najrazličnejših vodilnih funkcionarjev, šahistov, športnikov, domačih in tujih delegacij... Knjiga — zakladnica laskavih pripomb o našem velikem povojnem napredku na gospodarskem in kulturnem polju, zakladnica spominov na težke dni narodnoosvobodilne vojne in predvojnega boja naprednih delovnih množic. Pri svojem bežnem pregledu sem si iz knjige zapisal samo nekaj najzanimivejših imen...

Na prvi strani so se kot prvi vpisali: 4. januarja 1957. leta maršal Tito, Jovanka Broz, Miha Marinko, dr. Marjan Breclj, Ivan Maček-Matija in generalpodpolkovnik Zeželj...

»I wish all my friends in Kočevje greetings from Canada...« Besede v angleščini, ki jih je zapisal med svojim ponovnim obiskom v Kočevju major Will Jones-John, šef angleške vojne misije pri Glavnem štabu NOV in POS v letih 1943—1944... »Vsem prijateljem in znancom iz Kočevja pošiljam iz Kanade prisrčne pozdrave in jim želim pri njihovem nadaljnjem delu še mnogo uspehov... Srčno rad se spominjam dni, ki sem jih v letih 1943—1944 preživel v teh krajih med vami, in ob spoznanju, kako velike uspehe ste dosegli v povojnih letih...«

In naprej vrsta slovenskih šahistov, ki jih je vodil Vasja Pirc, kmetijska delegacija Izvršnega sveta LRS pod vodstvom Jožeta Ingoliča, jugoslovanska šahovska reprezentanca pred odhodom na mednarodni šahovski turnir v Avstrijo avgusta 1957. leta.

(Konec na 6. strani)

Košarkarska tekma v Ribnici

Zadnje nedeljo je bila v Ribnici prijateljska košarkarska tekma med Partizanom iz Velikih Lašč in Ribničanov. Favorit je bila brez dvoma ribniška ekipa. V začetku so Ribničani zaigrali odlično in vodili z desetimi točkami razlike, toda vedno bolj se je kazala njihova utrujenost. Pobudo so prevzeli gostje. Minuto pred koncem igre so gostje še vodili z eno točko razlike, v zadnjem trenutku pa so domačini uspeli dati še dva kosa. Tako je bil končni rezultat 53 : 52 (28 : 27) v korist Ribnice. Rezultat pa je kljub temu neuspeh za ribniške košarkarje!

Od Laščanov sta bila najboljša Andoljšek (22 košev) in Šrajer, od Ribničanov pa Bavdek (8), Mlakar (14) in Kmet (22 košev).

Razburljivo tekmo si je ogledalo precej ljudi, kajti zanimanje za košarko je v Ribnici že precej veliko. V nedeljo se bo zopet pričelo tekmovalje v ligi. Tekma bo za Domom Partizana v Ribnici.

ZANIMIVOSTI

● TUDI ZDRAVNIKI SE ZMOTIJO

Bilo je v začetku leta 1914 — pred I. svetovno vojno — ko so dejali zdravniki 29-letnemu fantu Bardgeju, da bo živel samo še 6 mesecev. Fant je takoj zapustil službo in dvignil iz banke vse svoje prihranke, trdno odločen, da preostalih šest mesecev svojega življenja čim prijetneje preživi. Toda rok, ki so ga postavili zdravniki, je minil, fant pa je še vedno živel. Čeprav je porabil ves svoj denar, se ni vrnil na delo; še dalje je dan za dnem pričakoval smrti in živel od socialne podpore, ki mu jo je redno dajala občina. Tako je živel še 46 let. Verjetno pa bi še živel, če si na cesti ne bi zlomil noge. Ko je ležal v bolnišnici z mavcem na nogi, je dobil pljučnico in podlegel. Zdravniki so ugotovili, da je srce, zaradi katerega bi moral že v mladosti umreti, bilo še v 74 letu zdravo in krepko.

● ŠE ENA O NEZMOTLJIVOSTI

»Ta deklica ne bo dosegla svojega dvanajstega leta. Pravi čudež je, da spričo slabosti svojega organizma sploh še živi.« Tako se je glasila diagnoza občinskega zdravnika v nekem kraju v Italiji pred sto leti. Ta »deklica« je pred kratkim telesno in duševno čila in zdrava praznovala svoj 102. rojstni dan.

● POSTAJAMO VEDNO VIŠJI

Jugoslovani postajamo vedno višji, so ugotovili sodelavci Srbske akademije znanosti. Na starem slovenskem pokopališču v bližini Smedereva so srbski znanstveniki izračunali telesno višino okostij po posebnem znanstvenem obrazcu s pomočjo merjenja kosti stegnice in nadlaktice. Ugotovili so, da je povprečna višina moških, pokopanih na tem pokopališču, znašala 162,89 cm, višina žensk pa 155,94 cm. Povprečna višina današnjega Jugoslavana je 169 centimetrov, Jugoslovanka pa 159 cm.

Zanimivo je, da so tudi pri današnji generaciji prebivalcev Jugoslavije obštetne razlike v telesni višini. Mlajša generacija je povprečno znatno višja od starejše.

● BODO ZGRADILI MOST ČEZ KRAVSKI PRELIV?

Britanski tehnikci so predložili načrt za gradnjo mostu čez Rokavski preliv. Po mnenju enega največjih britanskih graditeljev mostov bi bila gradnja mostu mnogo lažja kot gradnja predora. Razen tega bi bil most tudi precej cenejši. Za njegovo gradnjo bi potrebovali 6 let. Most bi veljal največ 7,2 milijarde.

● V SAHARI JE ŽELEZNA RUDA

V puščavskem predelu Sahare, v bližini groba prastarih kopačev in domačih poglavarjev, izkoriščajo francoske in britanske firme eno največjih ležišč železne rude na svetu. »Vrh mrtvih duš« v Črni bregovih Sahare vsebuje najmanj 200 milijonov ton najboljšega železa. V naslednjih treh letih bodo vložile firme 1.050 milijard v razvoj teh železnih ležišč. Po tem času naj bi dajal rudnik letno 6 milijonov ton železa. Življenje v tem oddaljenem koncu Afrike je težko. Može se tu ne borijo samo proti uporni gorji, temveč predvsem proti pomanjkanju vode, proti kobilicam, kačam, strupenim žuželkam, šakalom in vročini.

OD TU IN TAM

Gibanje prebivalstva

DOLENJA VAS

Poročila sta se: Ivetič Čedo, podoficir JLA iz Ljubljane, star 23 let in Dejak Danijela, gos. pomočnica iz Dolenje vasi 96, stara 17 let.

VELIKE LAŠCE

Umrli so: Krašovec Janez, preužitkar iz Sela 1, star 84 let, Jakič Franciška, preužitkarica iz Malega Oslinika, stara 88 let in Mirant Jože, preužitkar iz Velikega Ločnika 1, star 78 let.

KOČEVJE

Poročili so se: Zorko Franc, delavec iz Stare cerkve 40, star 26 let in Somrak Ana, delavka iz Stare cerkve 30, stara 27 let; Mijat Marjan, železostugar iz Reke, star 25 let in Krajšek Jožica, uslužbenka iz Kočevja, trg svobode 26, stara 20 let; Dragičević Nikola, šofer iz Kočevja, Reška cesta 2, star 31 let in Rus Marija, krojaška pomočnica iz Kočevja, Reška cesta 2, stara 23 let.

Rodila je Štince Jožefa, delavka iz Rajnola 6 — deklica Nado. V novomeški porodnišnici pa so rodile: Osmak Franciška, gospodinja iz Mestnega loga 16 — deklica Milro; Jordan Ivana iz Šalke vasi 91 — dečka Petra; Žalar Ivanka, gospodinja iz Klinje vasi 11 — deklica Marino in Horvat Angela, gospodinja z Mlake 16 — deklica Marjo.

Umrli so: Rupnik Franc, traktorist iz Cvišlarjev, star 41 let; Rus Marija, preužitkarica iz Podtabora 38, stara 75 let in Hegler Janez, osební upokojenec iz Kočevja, Rudarsko naselje 3, star 76 let.

KINO

JADRAN, Kočevje: od 26. do 28. avgusta ameriški barvni filmski »Čaj in simpatija«, 28. in 29. avgusta ameriški film »Beg iz Gvajane«, od 2. do 4. septembra ameriški barvni filmski »Obračun na Atlantičiku«.

SVOBODA, Rudnik: 27. in 28. avgusta ameriški barvni film »Povabilo na ples«, 3. in 4. septembra jugoslovanski film »Tri četrtine sonca«.

RIBNICA: 27. in 28. avgusta jugoslovanski film »Pot prijateljskega«, 3. in 4. septembra ameriški barvni film »Povabilo na ples«.

SODRAŽICA: 27. in 28. avgusta italijanski film »Ulica«.

LOŠKI POTOK: 28. avgusta italijanski film »Bele noči«, 4. septembra ameriški barvni film »Vzhodno od raja«.

DOBROPOLJE: 27. in 28. avgusta francosko italijanski filmski »Notredamski zvonar«, 31. avgusta italijanski film »Skoda, da si taka«, 3. in 4. septembra ameriški barvni film »Divja leta«, 7. septembra ameriški barvni film »Čarovnik iz Oza«.

PONIKVE: 1. septembra italijanski film »Skoda, da si taka«.

VELIKE LAŠCE: 27. in 28. avgusta jugoslovanski film »Kota 905«, 3. in 4. septembra danski film »Igra mladosti«.

KOČEVSKA REKA: 27. in 28. avgusta ameriški barvni film »Trobente opoldne«, 31. avgusta norveški film »Devet življenj«, 3. in 4. septembra ameriški film »Mata Hari«.

PREDGRAD: 27. in 28. avgusta ameriški barvni film »Ponos in strast«, 3. in 4. septembra mehiški film »Minu«.

BROD NA KOLPI: 27. in 28. avgusta francoski film »To je čas morilcev«, 3. in 4. septembra ameriški barvni film »Ples na vodi«, OSILNICA: 4. septembra poljski film »Pokojenje«.

PRODAM

Ugodno prodam motorno kolo Horex-Regina 350 cm, model 53. Ogled vsak dan v dopoldanskem času v Kemični tovarni v Kočevju. Prezelj.

— * —

Ugodno prodam skoraj nov Tomosov moped na zagajanje. Ogled v nedeljo od 8. do 12. ure, v ponedeljek in torek od 14. do 18. ure v Kočevju, Ljubljanska cesta 6/III-desno.

— * —

Motorno kolo »JAWA« 150 cm prodam. Ogled ob nedeljah, Kočevje. Trg svobode 10.

— * —

Prodamo ročni voziček (cizo) v dobrem stanju.

ČZP Kočevski tisk, Kočevje

SLUŽBA

ČZP KOČEVSKI TISK, KOČEVJE sprejme v službo POMOŽNEGA DELAVCA

Interesenti naj se zgledajo na upravi podjetja.

IZGUBLJENO

16. avgusta sem od železniške čuvajnice Kočevje do Mlake izgubila svetlojavo žensko jopico. Najditelj naj jo vrne proti nagradi Vlašič Mariji, Mlake 14.

ISČEM SOBO

Skromno dekle nujno potrebuje sobo v Kočevju. V prostem času bi tudi napravila kakšno uslugo. Naslov na upravi »Novice«.

»KADICE« KLIČEJO!

POD SODRAŽICA bo v nedeljo, 28. avgusta 1960, priredilo ogled »Kadice«. Ob tej priložnosti bo tudi velika vrtna veselica v gostilni »Pri Matetih« v Podklancu. S čistim dobičkom veselice bo društvo uredilo »Kadice«.

Pridite, ne bo vam žal!

Izdaja in tiska ČZP »Kočevski tisk« v Kočevju. Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik Matija Cetinski. Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14a, telefon uredništva in uprave 3-89. Naročnina je 500 din, polletna 250 din in jo je treba plačati v naprej. Za izozemstvo 1000 din oziroma 3 ameriške dolarje. Tekoči račun 600-713 pri Komun-

1-265

nalni banki Ljubljana, podružnica za Kočevje

ZAHVALA

Lepo se zahvaljujem vsem tistim, ki so se udeležili iskanja mojega pogrešanega moža, čeprav je bilo iskanje brez uspeha. Zahvaljujem se tudi tistim, ki so se iskanja 21. 8. ponovno udeležili.

Oražem Pavla iz Stare cerkve z otroci.

ZAHVALE

Ob težki izgubi našega očeta

JANEZA HEGLERJA

iz Rudnika

se najlepše zahvaljujem vsem, ki so darovali vence in ga spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujem osnovni organizaciji ZK Kočevje, ZB, Socialistični zvezi, rudniški godbi, Lovskima družinama Mala gora in Struge, sosedom Dušanu Tršiču, Jožetu in Katarini Leskovšek, Francu Ahacu, Marjanu Levstoku in Ignacu Vidrihu ter vsem ostalim za vso pomoč, ki so jo nam nudili v teh težkih urah.

Zalujoči: sinovi Ivan, Edi, Boris, Franc z družinami, hčere Lojzka, Iva in Marija z družinami ter vnukinja Majda Grilane.

— * —

Ob težki izgubi ljubljene sina in brata

JOŽETA ŽAGARJA

iz Koč

se najlepše zahvaljujem govornikom Francetu Gabrijcu in Lojzetu Kovačiču-Sinetu za poslovilne besede, vsem darovalcem vencev in cvetja, posestvu »Snežnik«, organizacijam iz Kočevske Reke, gasilcem iz Primožev in Kočevja, godbi iz Kočevja in vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti.

Zalujoči: mama, bratje Tone z družino, Ivan, Franci, sestra Genica z družino, družina Lipovec ter ostalo sorodstvo.

— * —

Ob nenadomestljivi izgubi ljubljenega moža, skrbnega očeta, brata in strica

FRANCETA RUPNIKA

iz Cvišlarjev

se zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, ki so z nami sočustvovali in ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Prav posebno se zahvaljujem vsem darovalcem cvetja in tovarišem govornikom, posebno tovarišu Ivanu Zgoncu za ganljive besede ob odprtju grobu. Vsem, ki so nam izrekli sožalje, iskrena hvala.

Zalujoči: žena Rezka, otroci Enica, Franci in Bojanček, brat Jernej in sestra Tončka.

Cvišlarji, avgusta 1960.

PREKLICA

Preključim besede, ki sem jih izrekel o Ivanu Tratiniku in Ivanu Oštrju kot neresenosti ter se jima zahvaljujem, da sta odstopila od tožbe.

Marin Ignac, Šalka vas 91

— * —

Preključim vse žaljive besede, ki sem jih izrekel o Šega Francetu iz Grčaric ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Jože Koren, Grčarice 2

IRENA

6
FRANCE TRAMPUS

»Saj sem vas takoj spoznala,« je rekla veselo. »Veseli me, da ste nas počastili z obiskom. Ravno kar sem se vrnila iz cerkve.«

»Ireno bi rad videl...« »No, tudi njo boste videli, samo ne takoj. Ali vam je dala babica naš naslov?«

Priklimal sem. Povabila me je v sobo. Sedla sva. Spraševala je po znankah in novicah doma. Kratko in hladno sem odgovarjal. Njeno vedenje je bilo narejeno. Zatem je nastopil trenutek mučnega molka.

»Maljo bi vas rada postregla. Počakajte, prosim, nekaj minut sami.« Hotel sem se braniti, a je hitro zapustila sobo, da nisem utegnil. Ostal sem sam in se razgledoval po sobi. Ogledal sem si že vse slike, ko se je vrnila z narezkom in potem odšla še po čaj. Roke so se ji tresle, ko ga je postavljala predme. Jedel sem, a teknilo mi ni.

»Kaj je z Ireno?«, sem vprašal naravnost.

»Oh, gospod...« Bruhnila je v jok. Ni bila več tista zadržana gospa, ki me je pred nekaj minutami hladno sprejela.

Zavedala se je in si obrisala solze. »Vse vam bom povedala. — Ko sva prišli z Ireno sem, moj mož ni bil zadovoljen. Mejo sva prekoračili sami, ni nama pomagal. Meni je bilo življenje tam doli dovolj. Hotela sem družino. Nisem mogla več zdržati med tistimi politikanti. Kamor sem prišla, povsod so mi oponašali moža Bala sem se za Ireno. Tu si je Irenin oče lepo uredil življenje, postal je visoka glava in... in dobil si je žensko. Zato ni maral, da bi prišli. Stanovali smo ločeno in nekega dne je hotela Irena govoriti z očetom... Njega ni bilo doma. Naletela je na tisto njegovo žensko, menda sta se kaj sprickali in potem se je vse zgodilo.« Za nekaj časa ji je spet vzel besedo jok. »Irena je padla po stopnicah in se vsa potolkla. Štirinajst dni je ležala v nezvesti. Od takrat

ne govori več, ne more pisati, ničesar ne razume. Samo še na klavir igra čudne melodije, spreha se po vrtu...«

Spet bi bila bruhnila v jok, da se niso odprla vrata in vstopila je Irena. Bila je bolj bleda in stasi-tejša od tiste, ki živi v mojem spominu. Sla je do okna in me gledala. Ni me spoznala. Z okna je vzela cekar in dolgo strmela vame. Vzela je košček kruha in ga nesla v usta. Nato je odšla in pustila za seboj odprta vrata. Matji je zahlipala v obupen, pridružen jok.

Ostal sem brez besed. Stiskalo me je v grlu in me dušilo, noge so me komaj držale. Materi, ki se je sklanjala nad mizo, sem stisnil od solz omočen roko in molče odšel.

Na vrtu sem ugledal Ireno, kako nekaj pobira s tal in devlje v cekar. Videl sem jo zadnjikrat. To je bilo le njeno telo in ne več Irena moje mladosti.

(Konec)

IZ NAŠIH KRAJEV

Turizem in gostinstvo

Turizem in gostinstvo sta za naše gospodarstvo zelo važni panogi, saj omogočata velik dotok deviznih sredstev, s svojimi turistično-gostinskimi storitvami pa tudi veliko prispevata k izboljšanju naše življenjske ravni. Vendar pa gostinstvo, kljub prizadevanju in precejšnim uspehom, še vedno zaostaja za potrebami našega družbenega razvoja. Se vse premalo smo stozili za izboljšanje materialne osnove gostinstva. V gostinstvu moramo doseči tako raven, ki bo zagotavljala zboljšanje pogojev za prehrano, prebivalstva, poskrbeti pa je treba tudi za gradnjo novih, sodobnejših gostinskih lokalov.

Ko gradimo nove in moderniziramo stare ceste, odpiramo turistom vrata v najbolj odročne, v turističnem pogledu pa zelo privlačne kraje naše domovine. Žal pa se naše gostinstvo ne razvija tako hitro kot turizem. Število nočitev je zadnje čase naraslo za 72 %, gostinski promet za 43 %, število turistov je naraslo celo za 123 %, število ležišč pa se je povečalo samo za 18 %! Te številke dokazujejo, da so v gostinstvu in turizmu potrebne

izdatne investicije, pa tudi gostinstvo se mora prilagoditi zahtevam tolikšnega števila gostov. Predvsem bo treba izboljšati kvaliteto hrane in postrežbe.

Običajni gostje, še bolj pa turisti, si žele gostišče z lepo urejeno okolico in udobno ureditvijo gostinskih prostorov. Žele si okusno hrano, dobro pijačo, hitro in kulturno postrežbo ter — solidne cene! Na vse te zahteve moramo paziti. Če bo gost našel v lokalu vse, kar pričakuje, se bo rad vračal v tak lokal in ga bo priporočal tudi svojim znancom.

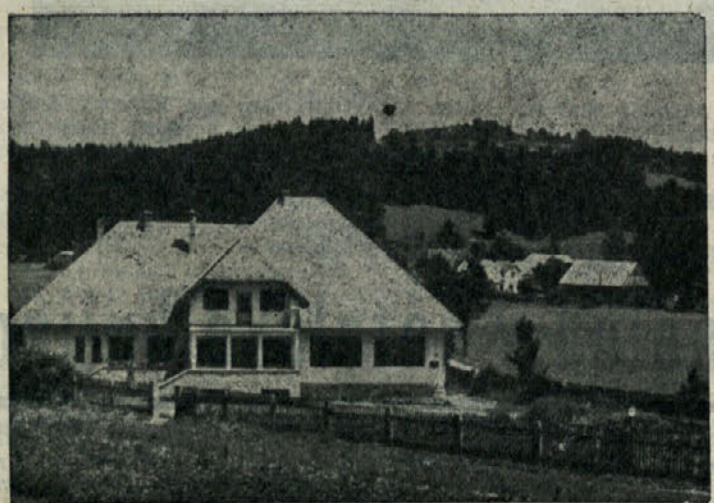
Sveda ima tudi gostinstvo precejšnje težave; poseben problem so investicije, drugi, še večji problem, pa je pomanjkanje strokovnega kadra. Mlade ljudi, ki bi se sicer od-

ločili za gostinski poklic, odbija predvsem delovni čas, ki ga ni mogoče točno določiti. Gostinski delavec mora biti vedno dobre volje, ne sme biti utrujen, znati pa mora tudi odpustiti. Dostojnim in treznim gostom je prijetno srečati, težave pa so z vinjenimi. Predvsem pa je boleče spoznanje, da imajo nekateri ljudje še vedno gostinski poklic za manjvreden...

Pri preskrbi in postrežbi domačih in tujih gostov bi morali biti temeljitejši, poglabiti pa bi morali tudi strokovno znanje gostinskega oseba. Zadnji čas je, da pričnemo o tem razmišljati tudi pri nas, ker se bo turizem tudi v naših krajih kmalu močno razmahnil in zaživel. Na to pa moramo biti pripravljeni!

A. S.

KARLOVŠKA SLIKA

V povojnih letih je bilo pri nas zgrajenih že veliko novih šol. Tudi stavba, ki jo vidite na sliki, ni stara, prikazuje pa solsko poslopje v Karlovi pri Laščah

LOVSKI utrinki

Perjad, predvsem poljska, v naših lovskih loviščih ni avtohtna. Dobro pa so uspeli poskusiti z jerebicami in delno tudi s fazani v Ribniški in Dobropoljski dolini. V naših gozdovih domuje veliki divji petelin. Le-ta že vsa povojna leta stagnira, število petelinov pa je precej nižje kot pred vojno.

Na področju Lovske zveze Kočevje je evidentiranih 193 čistokrvnih lovskih psov naslednjih pasem: 2 ptičarja, en jazbecar, trije španjeli, 115 kratkodlakih istrijanov, šest resastih istrijanov, en posavski gonič, osem balkanskih goničev, 34 brakov jazbecarjev in 23 lovskih terierjev. Naj še doda-

mo, da je pri Lovski zvezi tudi 3-članski kinološki odsek.

Jelenjad se je v naših loviščih, kjer je njen življenjski prostor, zelo razširila, vendar pa naši lovci (večina) še vedno premalo poznajo »življenje«, navade in lov na jelenjad. Tu bo še potrebna vzgoja.

LJUBEZENSKA

Vojak stoji v pisarni. »Ste poročeni?« »Ne.« — »Zakaj ne?« — »Doma imam dve sestri.« — »Dve sestri vam menda ne nadomeščata žene?« — »Zakaj ne, saj nista moji sestri!«

ljal in dobljenih rezultatih, me je dr. Grawitz grobo prekinil in pri pomnil, da pogoj, v katerih opravljamo poskuse, ne ustrezajo v za dostni meri pogojem na fronti. Dobesedno me je vprašal: »Koliko ljudi vam tukaj umre?« Ko sem mu odgovoril, da ni nobenega smrtnega primera, je izjavil, da to potrjuje njegovo mnenje, da se poskusi ne opravljajo skladno z njegovimi navodili.

Dejal je, da so operacije kot ugrizi bolhe, ker pa je namen poskusov proučiti delovanje sulfanamidov na rane, povzročene s streli, bo potrebno uporabljati rane, pripravljene s puškinim nabojem. Naročil je še, da je treba nadaljnje serije poskusov opraviti skladno z njegovimi navodili.

V vseh serijah so bile pripravljene okužbe le na goleni, da bi bilo nato moč še operirati. Medtem pa je dr. Fischer izjavil, da se je v primerih okužbe s Clostridium perfringens širilo vnetje tako hitro, da niso bile opravljene operacije.

Dr. Maczkova, priča petih smrtnih primerov v tej seriji poskusov, je izjavila:

»Po mojem mnenju in po kliničnih zapažanjih je bila Kunowska okužena s Clostridium perfringens. To je bila zdrava, mlada deklica, dvajsetih let. Okužba je lahno napredovala. Začeli pri stopalu, je prešla na goleni, ki je postajala iz dneva v dan bolj črna.

Nanjo so pazili le prvih nekaj dni. Nato je bila premeščena v sobo 4, kjer je umirala več dni v najbolj strašni agoniji in stokanju.

Alfreda Prus je bila prav tako okužena s Clostridium oedematis maligni. Toda bila je odpornejša od nekaterih drugih in je zato živel nekaj dni več. To je bilo lepo dekle enajdvajsetih let, študentka. Umrla je v strašni agoniji zaradi krvavitve.

Ko je opisovala prilike, v katerih je živel, je ta zdravnica — Poljakinja, živa priča vsega, razložila tudi bolniške metode, ki so bile v taborišču:

»Če so dekleta preživela, so trpela od velikih bolečin in so se jim povsod po nogah pojavili čirji, ki so jih le redko previli. Včasih so morale čakati na to tri ali štiri dni. V sobi je neverjetno smrdelo po gnoju. Dekleta so čakale in čakale na pomoč. Ponoči ni bilo bolničark. Pomagale so si same, druga drugi.«

Kočevska Avto-šola je najboljša

Jože Gosar, doma iz Sentvida — Ljubljana, nam je poslal pismo, v katerem pravi sledeče:

3. avgusta sem prišel v Kočevje v tečaj v Avto-šolo, kjer se vzgajajo mladinci za bodoče šoferje v JLA. Tečajniki smo večinoma iz mestnih ljubljanskih občin. V petek bomo delali izpit in dobili pravico, da bomo služili vojaški rok v avtoedinih JLA.

Upam, da bomo tudi sedanjí tečajniki dokazali, da je kočevska Avto-šola najboljša. Večina izmed nas tečajnikov smo sedaj prvič v Kočevju in se zelo dobro počutimo. Z našimi inštruktorji smo obiskali Kočevski Rog. Ogledali so si Bazo 20, bivše partizanske bolnišnice Jelenodol, videli smo spomenik Tomšičeve brigade v Starem logu ter partizansko pokopališče in spomenik v tem kraju, spomenik Cankarjevi brigadi ter vrsto drugih spomenikov v spomin slavnih dogodkov iz NOB.

Ob tej priložnosti se lepo zahvaljujemo našim inštruktorjem in predavateljem ter Avto-moto društvu Kočevje. Zahvala naj velja tudi podjetju »Avto« Kočevje in osebju Kolodvorske restavracije za vso skrb, ki so nam jo posvečali v času tečaja. Posebno se zahvaljujemo Občinskemu komiteju ZK, Občinskemu ljudskemu odboru Kočevje in vsem prebivalcem, ki so nas obiskali.

Uspehi pri gradnji AVTOCESTE

Od 1. marca do 1. avgusta je na trasi avtomobilske ceste v Srbiji in Makedoniji delalo 297 brigad z 32 tisoč 837 mladinci in mladinkami. V teh mesecih je mladična opravila že preko šest milijonov norma ur. — Trenutno dela na trasi 98 mladinskih brigad z 10.000 brigadirji; brigade pa so presegli normo povprečno za 37 %.

Doslej je mladična opravila že nad polovico letošnjega plana. V tem letu bo dokončano betonsko cestišče od Malošišta do Grdelice (53 kilometrov) v Srbiji in od Udo-va do Gevgelije (30 kilometrov) v Makedoniji.

Vsi ti uspehi kažejo, da dela mladična na avtocesti z veliko navdušenostjo. Delovni uspeh brigad in gradbenih podjetij bi bil lahko še veliko večji, če bi jih ne oviralo pogosto deževje. — Doslej je tudi okrog 32.000 mladink in mladincev zaključilo katerikoli strokovni ali amaterski tečaj...

Vojaki pozdravljajo

Fantje, ki služimo vojaški rok v Rajlovcu, V. p. 3395-4 — Alojz Kos, Ivan Košir, Ludvik Mrhar in Janez Arko ter Tone Arko iz Koprivnice, V. p. 3790-2, Marjan Levstek iz Pule, V. p. 6377-42 in Franc Lesar iz Višegrada, V. p. 3355, pošiljamo lepe pozdrave staršem, sorodnikom ter fantom in dekletom iz Gorenje vasi, Kota, Jurjevice, Nemške vasi, Brega in Dan.

Drage rakete

Vsak start ameriškega satelita stane državo od šest do osem milijard dinarjev. Kar precejšnja vsota. Namestnik direktorja ameriškega urada za polete v vseмирje je pristavil, da bodo ZDA verjetno leta 1968 pošle človeka na pot okoli Meseca. Morebitna smrt prvega letalca v vseмирje ne bi zavstavila poskusov.

Pogled v hotelsko knjigo

(Nadaljevanje s 5. strani)

Zasledil sem imena šahistov: Karaklajića, Trifunovića, Ivkova, Fudererja, Bertoka, Ignacyja Branickega iz Varšave in drugih...

Ob 15. letnici Zbora slovenskih odposlancev v Kočevju je zapisal nekaj besed tudi udeleženec zbora in predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti Josip Vidmar.

»Zelo prijetno smo iznenadeni, ko smo dobili v Kočevju tako prijazen hotel, a še bolj smo iznenadeni nad uslugami ljudi, katerim je poverjen ta objekt v upravljanje. Generalpulkovniki Rađe Hamović, Džoko Jovanović, Božo Djuričkovič.

Ob 24. letnici stavke kočevskih tekstilcev sta Franc Leskošek-Luka in Dušan Bravničar zapisala, da se prijetno počutita ob tem prijateljskem srečanju in se zelo rada spominjata na velike dni slavne borbe kočevskega proletariata za boljše življenje.

Organizator in komandant IX. brigade, ki je bila ustanovljena v Kočevju, Mile Čubrić je zapisal, da se zelo rad spominja dni, ko je bila brigada ustanovljena, prav tako pa

se tudi z veseljem spominja tistih časov, ko je partizanoval v teh krajih...

22. avgusta 1959. leta so obiskali Kočevje člani Prosvetnega društva iz Koroške. Njihov vodja Janko Ogris je med drugim tudi zapisal v spominsko knjigo: »Naj živi slovenski narod, ki druží vse sinove in hčere tudi preko sedanjih državnih meja!«

Se in še! Mnogo je še imen, mnogo prijetnih vtisov in iskavih mnenj. Član gospodarske delegacije iz daljnega Ceylona je pohvalil kraje in postrežbo v hotelu... Za konec bi navedel še besede Poljaka Borisa Goščinskega, ki je bil ob 1943—1945 leta v jurišnem bataljonu osemnajste divizije: Serdeczne pozdravljamo skladam bratrskiemu Narodowi Jugoslavije. »Bratskemu narodu Jugoslavije pošiljam srčne pozdrave poljskega naroda in vam želim pri vašem nadaljnjem delu še mnogo uspehov. Z veseljem se spominjam tudi vaše osvobodilne borbe, v kateri sem tudi sam sodeloval v jurišnem bataljonu 18. divizije...«

France Grivec

Brigada je končala z delom

Dolenja vas, 25. avgusta. — Danes je zaključila z delom pri izkopu vodovodnega kanala mladinska delovna brigada. Brigadirji so dopoldne še delali, pod večer pa so priredili zaključno proslavo. Mladinska delovna brigada, ki je delala v avgustu, je dosegla zelo lepe uspehe, saj so v zadnji dekad močno prekoračili normo. Na današnji slovesnosti so brigadirji nastopili z nekaterimi zabavnimi točkami in recitacijami, govoril pa je tudi sekretar Obč. komiteja LMS Slavko Pavlič.

Na proslavi v Slovenski vasi, ki je bila 31. julija, so podelili bri-

gadirjem 12 udarniških značk. Tudi ta brigada je dvakrat udarna in enkrat specialno pohvaljena. Preko 15 brigadirjev in brigadirjev je prejelo udarniške značke.

(Več bomo poročali prihodnjč)

DESET GOLOV V Trbovljah

Prejšnjo nedeljo je gostoval NK »Kočevje« v Trbovljah in izgubil tekmo s tamkajšnjim NK »Trbovlje« 6:4. Gostje so z borbeno igro hoteli biti enakovredni nasprotniku, kar jim pa ni povsem uspelo. Toda že po rezultatih se vidi, da so se jim gostje postavili dokaj uspešno na robu. »Rudar« iz Trbovelj je eden izmed najboljših slovenskih nogometnih klubov. Kočevarji so bili zelo lepo sprejeti, pa tudi tekma je potekala v prijateljskem vzdušju.

Zdravstvena služba

Zdravstvena služba v ribniški občini še ni zadostno razvita, saj odpade na enega zdravnika 3.500, na enega zobozdravnika pa 10.000 prebivalcev, kolikor jih pač šteje občina.

Dvorska vas pri Velikih Laščah (Foto ing. Čampa)

ZLOČINCI

12 posebne vrste

Poskusi z mišicami so vsebovali vrsto operacij na istem mestu, na stegnu ali na goleni. Pri vsaki nadaljnji operaciji je bil izrezan nov del mišice. V enem primeru je bil vsajen kos kosti v mišico. Pri operaciji živcev so bili izrezani deli živcev.

Obtožena Herta Oberheuser je po zapirski izjavila, da so »uporabljali za poskuse samo zdrave Poljakinke.«

Obtoženi Fritz Fischer, ta je bil eden Gebhardtovih asistentov, ki je skupaj z dr. Oberheuserjevo operiral, je izjavil:

»Ne morem se spomniti točno, koliko oseb je bilo podvrženih poskusom s sulfonamidom. Kolikor se morem spomniti je bilo šest serij poskusov, vsaka serija je štela 10 oseb. Točno pa se spomnim, da so se dogodili smrtni primeri le v zadnjih dveh serijah. Eden bolnikov je umrl med poskusom, trije pa so umrli zaradi akutne okužbe s Clostridium perfringens.«

Po izjavah dr. Fischerja so pri prvih treh poskusnih serijah dajali v rane bakterije, potem bakterije in drobne koščke lesa in nazadnje bakterije, les in steklo. V tem stadiju poskusov je obiskal taborišče zdravnik SS dr. Grawitz. O tem obisku je potem Fischer dejal:

»...dr. Grawitz sem pojasnil potankosti operacij in rezultate. Preden sem lahko končal svoje poročilo o načinih, ki sem jih uporab-